

Asia: VN/9898/2021-75

Ehdotukset SUP-direktiivin täytäntöönpanoon liittyviksi asetuksiksi sekä uudeksi keräyspaperia koskevaksi asetukseksi

Lausunnonantajan lausunto

Valtioneuvoston asetus eräistä muovituotteista

Pyydettyinä lausuntona Ehdotuksista SUP-direktiivin täytäntöönpanoon liittyviksi asetuksiksi sekä uudeksi keräyspaperia koskevaksi asetukseksi Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Yleisenä havaintona metsäteollisuus haluaa todeta, että lausunnon antamista hankaloittaa se, että tuoreinta luonnosta hallituksen esityksestä jätelain muuttamiseksi ei ole julkaistu, mutta esityksen sisältöön viitataan lausuntopyynnön perustelumuiotissa ja asetusteksteissä.

Valtioneuvoston asetus muovina sisältävistä kalastusvälineistä

-

Valtioneuvoston asetus eräiden muovituotteiden tuottajien kunnille maksamista korvauksista

Yleisenä mainintana Metsäteollisuus huomauttaa, että SUP-direktiivi ja siihen liittyvät asetukset säilyttävät kuluttajakäyttämisen kuten roskaamisen kustannukset tuottajille. Tähän ei tuottajilla ole juurikaan vaikutusmahdollisuuksia, jos valistusta tai keräyspisteitä ei ymmärretä ja käytetä. Asetuksiin tulisi lisätä mainita myös yksilönvastuusta ja etenkin yksilövelvollisuudesta sekä siitä mikä vaikutus sillä on roskaantumisen vähentämisessä.

2 § Tuoteryhmäkohtaisten korvausten laskemisen periaatteet

Metsäteollisuus näkee hyvänä mallin, missä roskaantumisen siivoamiselle, roskien kuljetukselle ja käsittelylle (siivoamiskustannukset) vuosille 2023–2025 ovat kiinteät asukasta kohden, minkä jälkeen kustannukset perustuisivat kuntien ilmoittamiin todellisiin kustannuksiin vasta vuoden 2026 alusta

lukien. Näin toimijoilla on aikaa suunnitella ja rakentaa kustannustietojen keräämisen edellyttämät seurantajärjestelmät.

Lisäksi metsäteollisuus tukee Ringin lausunnossa ehdotettuja muutoksia pykäliin 2–3:

1. Pykälässä 2 on syytä sanoa selkeästi, että esitetyt kustannukset (4,79 euroa/asukas) ovat kokonaiskustannuksia, joista osa kuuluu kuntien itsensä maksettaviksi. Kuntien osuus kustannuksesta selviää, kun kuntien ja tuottajien yhteisen roskien koostumustutkimuksen tulokset valmistuvat. Näin pykälässä 3 esitettyjen tuoteryhmäkohtaisten osuuksien summa ei ole 100 % pykälissä esitetyistä kokonaiskustannuksista.

2. Vuosille 2023–2025 määritetty kokonaiskustannus (4,79 euroa/asukas) on jaettu keräyskustannuksiin (3,59 euroa/asukas; 75 %) ja siivouskustannuksiin (1,20 euroa/asukas; 25 %). Siivouskustannusten osuus on pieni sekä Kuntaliiton aiempien kyselyiden että Kuntaliiton, ympäristöministeriön ja tuottajien yhdessä laatiman menetelmäraportin tuloksiin verrattuna. Menetelmäraportti indikoi, että siivouskustannusten osuus olisi 30–35 % kokonaiskustannuksista ja aiemmat Kuntaliiton selvitykset antavat olettaa sen tuotakin suuremmaksi. Nyt esitetyllä jaolla siivouskustannukset eivät kohdennu eri tuottajille aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Ehdotamme, että siivouskustannusten osuus muutetaan 35 %:iin, joka vastaa paremmin tehtyjä selvityksiä. Tällöin keräyskustannus olisi 3,11 euroa/asukas ja siivouskustannus 1,68 euroa/asukas.

Valtioneuvoston asetus pakkauksista ja pakkausjätteistä annetun asetuksen muuttamisesta

19 § Seurantatietojen ilmoittaminen

Pykälän viimeisen momentin mukaan 1 momentin kohtien 1–3, 5 ja 6 tiedot on eriteltävä

pakkausmateriaaleittain. Tämän vaatimuksen ei tule koskea 1 momentin kohtien 1 a) ja 1 b) tietojen (SUP-tuotteet) raportointia. SUP-pakkaukset ovat materiaaleittain eriteltyinä mukana 1 momentin kohdan 1 mukaisessa pakkausmateriaaleittain eritellyssä raportoinnissa. Lisäksi on epärealistista olettaa, että pakkauksen markkinoille saattanut yritys voisi raportoida pakkauksen uudelleenkäyttökertojen lukumäärän 1 momentin kohdan 3 b) mukaisesti.

Valtioneuvoston asetus juomapakkauksista annetun asetuksen muuttamisesta

-

Valtioneuvoston asetus keräyspaperin erilliskeräyksestä ja kierrätyksestä

2 § Keräyspaperin erilliskeräys ja kierrätys

Tuottajien on järjestettävä keräyspaperin erilliskeräys ja kierrätys siten, että vuosittain vähintään 85 painoprosenttia kaikkien markkinoille saatettujen paperituotteiden määrää vastaavasta määrästä paperituotteita kierrätetään.

Metsäteollisuus näkee, että vaikka keräyspaperin kokonaiskierrätysaste on ollut viimeisten vuosien aikana hyvin korkea (yli 85 %), on uusi pakollinen kierrätysaste erittäin korkea ja esimerkiksi reilusti yli tämänhetkisen kierrätysasteen Euroopassa. On myös mahdollista, että uudet laskentasäännöt ja paperin laskeva kierrätyspotentiaali saattavat aiheuttaa vuosittaista vaihtelua keräyspaperin kokonaiskierrätysasteessa.

Lisäksi asiaan vaikuttaa seikat, jotka eivät ole teollisuuden kontrollissa kuten esimerkiksi graafisen paperin poistuminen kuitupakkauskeräyksen kautta. Tällöin sitä ei lasketa hyödynnetyksi eikä se myöskään palaa graafisen paperin kiertokulkuun. Lisäksi kulutuksen jatkuva aleneminen tarkoittaa että ”suuruuden ekonomia” katoaa jatkuvasti. Keräysalue säilyy samanlaisena, ellei jopa suurempana haja-asutusalueiden tullessa vahvemmin mukaan, mutta kerättävä määrä absoluuttisesti vähenee ja myös sen vaihtelu on tullut kuvaan suhdanteiden vaihdellessa. Kierrätysasteen nostaminen laskevilla markkinoilla ei näin ollen vaikuta loppuun asti harkitulta.

Sen sijaan metsäteollisuus näkee hyvänä muutoksena, että keräyspaperin erilliskeräystä ja kierrätystä koskevat tavoitteet muutetaan kaikkia tuottajia yhteisesti koskevaksi tavoitteeksi, tuottajayhteisökohtaisen tavoitteen sijaan.

3 § Vastaanoton järjestäminen

Metsäteollisuus kannattaa muutosta, missä luovutaan keräyspisteverkoston lukumääräisestä minimivaatimuksesta, kunhan samalla pidetään huolta siitä, että vastaanottopaikkojen verkosto kattaa koko maan siten, että vastaanottopaikkoja on myös muualla kuin alueilla, joilla keräys ja jätehuolto on kannattavinta.

4 § Tuottajien maksuosuudet

Metsäteollisuus kannattaa, että hallinnollisten maksujen osalta saadaan poiketa siitä mitä jätelain 63 a §:n 1 momentissa säädetään maksujen suhteuttamisesta tuottajan markkinoille saattamien tuotteiden määrään.

11 § Seurantatietojen ilmoittaminen

Metsäteollisuus kannattaa muutosta, että tuottajayhteisöjen seurantatietojen toimittamiselle asettua määräaika pidennettäisiin nykyisessä asetuksessa säädetystä huhtikuun lopusta kesäkuun loppuun vastaamaan muiden tuottajavastuuta koskevien alojen raportointiaikataulua.

12 § Omavalvonta

Metsäteollisuus näkee, että jätelain 53 a §:ssä tarkoitetun omavalvontaa koskevan suunnitelman vaatimukset ovat erittäin yksityiskohtaisia ja saattavat ennestään lisätä tuottajayhteisöjen hallinnollisia kustannuksia.

Vuola Aaron
Metsäteollisuus ry